Lietas arhīva Nr. K69-0135-24/21
ECLI:LV:KURT:2024:0429.11380041722.4.S

Kurzemes rajona tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2024.gada 29.aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis A.Jēkabsons,

piedaloties prokuroram E.Kristovskim,
aizstāvim J.Akmeņkalējam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1]Apsūdzētais/pers. B/ izdarīja svešas mantas prettiesisku iegūšanu, izmantojot uzticēšanos (krāpšanu).

2021.gada septembrī, pirmstiesas procesā precīzi nenoskaidrotā datumā un laikā, ar mērķi veikt individuāla dizaina mēbeļu un logu žalūziju pasūtījumu, /pers. D/ vērsās pie apsūdzētā, kura pārstāvētais uzņēmums agrāk viņam bija sniedzis šādu pakalpojumu.

Rīkojoties mantkārīgā nolūkā, ar mērķi prettiesiski iegūt svešu mantu un skaidri apzinoties, ka šādu pasūtījumu nekad neizpildīs, apsūdzētais ieradās /pers. D/ norādītajā ēkā /adrese/. Lai radītu pārliecību, ka viņš ir spējīgs izpildīt pasūtījumu un iegūtu /pers. D/ uzticēšanos, apsūdzētais iztaujāja viņu par izgatavojamo mēbeļu un žalūziju veidu, uzrādīja materiālu paraugus, veica nepieciešamos mērījumus, un apsolīja, ka pasūtījumu izpildīs līdz 2022.gada februārim, turklāt izgatavotās mēbeles un žalūzijas šajā objektā pats arī uzstādīs.

2021.gada decembrī, pirmstiesas procesā precīzi nenoskaidrotā datumā un laikā, apsūdzētais paziņoja /pers. D/, ka materiālu cenas strauji pieaug, un, ļaunprātīgi izmantojot /pers. D/ uzticēšanos, pieprasīja izmaksāt avansu 3000 *euro* apmērā skaidrā naudā un to arī tūlīt saņēma, pēc kā iegūto naudu izlietoja savām vajadzībām.

2021.gada 28.decembrī, apsūdzētais turpināja iesāktās prettiesiskās darbības un pieprasīja /pers. D/ pasūtījuma izpildei pārskaitīt uz viņa personīgo norēķinu kontu /konta numurs/ bankā "Revolut" naudu 950 *euro* apmērā, maksājuma mērķī norādot "parāda atgriešana", ko tūlīt arī saņēma, pēc kā iegūto naudu izlietoja savām vajadzībām.

2022.gada 14.februārī apsūdzētais atkārtoti pieprasīja /pers. D/ pasūtījuma izpildei pārskaitīt uz viņa personīgo norēķinu kontu /konta numurs/ bankā "Revolut" 800 *euro* apmērā, maksājuma mērķī norādot "parāda atgriešana", ko tūlīt arī saņēma, pēc kā iegūto naudu izlietoja savām vajadzībām.

2022.gada 1.aprīlī apsūdzētais atkārtoti pieprasīja /pers. D/ pasūtījuma izpildei pārskaitīt uz viņa personīgo norēķinu kontu /konta numurs/ bankā "Revolut" 800 *euro* apmērā, maksājuma mērķī norādot "parāda atgriešana", lai nodrošinātu pasūtījuma izpildi, ko tūlīt arī saņēma, pēc kā iegūto naudu izlietoja savām vajadzībām.

Tādējādi apsūdzētais, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos, prettiesiski ieguva svešu mantu - naudu 5550 *euro* un nodarīja cietušajam /pers. D/ mantisku zaudējumu 5550 *euro* apmērā.

Ar savām darbībām apsūdzētais izdarīja Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[2]Apsūdzētais uz tiesas sēdēm 2024.gada 2.aprīlī un 2024.gada 29.aprīlī neieradās, lai gan par tiesas sēžu laiku un vietu viņam tika paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Apsūdzētais nav ieradies uz četrām tiesas sēdēm. Apsūdzētais savu neierašanos attaisno ar slikto veselības stāvokli. Apsūdzētā iesniegtie izraksti no stacionārā/ambulatorā pacienta medicīniskās kartes apstiprina, ka ārsts apsūdzētajam nav noteicis ārstēšanos stacionārā vai mājas režīmā. Tiesa uzskata, ka apsūdzētā neierašanās uz tiesas sēdēm atzīstamas par neattaisnojošām. Tiesa uzskata, ka šādā veidā apsūdzētais izvairās no tiesas un kavē lietas izskatīšanu.

Kriminālprocesa likuma 464.panta pirmā daļa noteic, ka krimināllietu par kriminālpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu un smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi [..]. /pers. B/ tiek apsūdzēts par Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otrās daļas nosacījumiem klasificējams kā mazāk smags noziegums.

Ņemot vērā, ka apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neieradās uz tiesas sēdi, tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 464.panta pirmo daļu, nolēma krimināllietu iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83.panta trešo daļu iztiesāšanas laikā apsūdzētajam ir nodrošināta aizstāvja piedalīšanās.

[3]Lietas materiāli apstiprina, ka izmeklēšanā Apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina daļēji.

[4]Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas ir pierādīta ar tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem.

[4.1]Cietušā/pers. D/ liecības apstiprina, ka viņš 2021.gada septembrī vienojies ar apsūdzēto par mēbeļu izgatavošanu aptuveni 12000 EUR vērtībā, automātisko žalūziju izgatavošanu 3000 EUR vērtībā un ielu aizsardzības žalūziju izgatavošanu 800 EUR vērtībā. Apsūdzētais apsolīja sākt pasūtījuma izpildi 2021.gada oktobrī. 2021.gada decembrī apsūdzētais pieprasīja avansu 3000 EUR, aizbildinoties ar materiālu sadārdzināšanos, un apsolot mēbeļu uzstādīšanu 2022.gada februārī. Apsūdzētais atsūtījis savu kā privātpersonas konta numuru, kā norādīts apsūdzībā, avansa pārskaitīšanai, un rakstiski pieprasījis avansu neskaitīt kompānijai un maksājuma mērķī norādīt informāciju : "Parāda atgriešana." Apsūdzētais 2021.gada 28.decembrī rakstiski apstiprinājis 950 EUR saņemšanu un kārtējo reizi apsolījis izpildīt mēbeļu un žalūziju izgatavošanu un uzstādīšanu. 2021.gada decembrī apsūdzētais pieprasījis 3000 EUR samaksāt avansā skaidrā naudā, lai nopirktu materiālus mēbeļu un žalūziju izgatavošanai, ko arī viņš samaksājis. Apsūdzētais pasūtījuma izpildi nebija uzsācis. 2022.gada februārī apsūdzētais pieprasījis nākošo avansa maksājumu 800 EUR, ko 2022.gada 14.februārī pārskaitījis uz apsūdzētā privāto kontu. Par pasūtījuma izpildi interesējies vismaz reizi nedēļā, piezvanot apsūdzētajam. Apsūdzētais tikai atrunājās, minot dažādus iemeslus, piemēram, nav materiālu, darbinieki saslimuši un citi. No 2022.gada aprīļa apsūdzētais sācis slēpties, neatbildēt uz zvaniem un īsziņām. Viņš daļu naudas samaksājis ar bezskaidrā naudā, jo viņu nomākušas aizdomas par sākotnēju krāpšanu, apsūdzētajam jau no pašā sākuma nebija nodoms izgatavot pasūtījumu, bet izkrāpt naudu. Viņam iepriekš bijuši līdzīgi darījumi ar apsūdzēto, kur arī kavējušies izpildes termiņi, bet tomēr pasūtījums ticis izpildīts.

[4.2]Cietušā /pers. D/ iesniegums apstiprina paša cietušā liecību par naudas izkrāpšanas apstākļiem un mehānismu(1.sēj l. 3.-13.lpp.).

[4.3]Ceļu satiksmes drošības direkcijas datu bāzes ziņas apstiprina, ka transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ ir SIA "/nosaukums/", reģ. Nr. /reģistrācijas numurs/, īpašums, turētājs /pers. H/, bet faktiski lieto apsūdzētais(1.sēj. l. 31.lpp.).

[4.4]Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2023.gada 3.februāra izziņa Nr. 23/325958 apstiprina, ka 2022.gadā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas apsūdzētajam nav reģistrētas(1.sēj. l. 41.lpp.).

[4.5]Nodarbinātības valsts aģentūras 2023.gada 31.janvāra izziņa Nr. 37.2-1.1/76 apstiprina, ka 2022.gadā apsūdzētais nav bijis reģistrēts kā bezdarbnieks vai darba meklētājs(1.sēj. l. 43.lpp.).

[4.6]Maksājumu uzdevumu kopijas apstiprina, ka cietušais /pers. D/ pārskaitījis naudu apsūdzētajam : 1)2022.gada 1.aprīlī 800 EUR kā parāda atgriešanu; 2)2021.gada 28.decembrī 950 EUR kā parāda atgriešanu(1.sēj. l. 59.-61.lpp.).

[4.7]LURSOFT datu bāzes ziņas apstiprina, ka apsūdzētais nesastāv nevienā sabiedrībā ar ierobežotu atbildību valdē un padomē, nav to dalībnieks(1. sēj. l. 88.-92.lpp.).

[4.8]Bankas konta Nr. /konta numurs/ izdruka apstiprina, ka apsūdzētā lietošanā esošajā kontā 2022.gada 1.aprīlī cietušais ieskaitījis 800 EUR kā parāda atgriešanu un 2021.gada 28.decembrī 950 EUR kā parāda atgriešanu. Bankas ziņas arī apstiprina, ka laika posmā no 2021.gada 5.septembra līdz 2022.gada 17.novembrim apsūdzētais kontā esošos līdzekļus iztērē tikai savām privātajām vajadzībām, nevis cietušā pasūtījuma izpildīšanai(1.sēj. l.148.-165., 181.-191.lpp.).

[5]Tiesa izvērtējusi augstāk minētos pierādījumus, atzīst, ka apsūdzētā vainīgums Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir guvis pierādījumu. Tiesa nekonstatē apstākļus, ka cietušajam /pers. D/ būtu pamats aprunāt apsūdzēto vai sagrozīt faktiskos apstākļus. Tiesa atzīst par pierādītu apstākli, kuru pēc būtības neapstrīd apsūdzētais, ka apsūdzībā norādītā laikā viņš ir saņēmis no cietušā /pers. D/ avansā naudu 5550 EUR(tajā skaitā 3000 EUR nodoti skaidrā naudā) par individuāla dizaina mēbeļu un logu žalūziju izgatavošanu un uzstādīšanu.

Tiesa atzīst par pierādītu apstākli, ka apsūdzētais rīkojoties mantkārīgā nolūkā, ar mērķi prettiesiski iegūt svešu mantu un skaidri apzinoties, ka šādu pasūtījumu nekad neizpildīs, ieradās pie cietušā /pers.D/ /adrese/, lai radītu pārliecību, ka viņš ir spējīgs izpildīt pasūtījumu un iegūtu cietušā /pers. D/ uzticēšanos, iztaujāja cietušo par izgatavojamo mēbeļu un žalūziju veidu, uzrādīja materiālu paraugus, veica nepieciešamos mērījumus, un apsolīja, ka pasūtījumu izpildīs līdz 2022.gada februārim, izgatavotās mēbeles un žalūzijas šajā objektā pats arī uzstādīs. Tiesai nav pamata neticēt cietušā liecībām par minētajiem apstākļiem, jo tās visu laiku ir konsekventas un nemainīgas.

No objektīvās puses krāpšana izpaužas kā svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšana, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai viltu (skat. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIIIXXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016., 42. – 47.lpp.), kas konkrētajā lietā izpaudās kā cietušajam /pers. D/ piederošo naudas līdzekļu iegūšana ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos.

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētā aizstāvis norādīja uz to, ka tiesas izmeklēšanā nav iegūti pierādījumi subjektīvajai pusei. Tiesa nepiekrīt aizstāvja viedoklim.

Krāpšana, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos, ietver sevī mantas īpašnieka uzticēšanās izmantošanu mantkārīgā nolūkā. Uzticēšanās ļaunprātīga izmantošana ir gadījumos, kad vainīgais cietušā uzticēšanos izmanto pretēji viņu interesēm, lai nelikumīgi iegūtu viņa mantu. Uzticēšanās, kas ir viena no krāpšanas veida pamatpazīmēm, saskatāma arī civiltiesiskos darījumos, kas balstās uz savstarpēju darījuma dalībnieku uzticību, kad viena puse, rīkojoties godprātīgi, sagaida adekvātas darbības no otra darījuma dalībnieka. Uzticēšanās attiecības starp cietušo un vainīgo raksturo cietušā pārliecība par abpusēju godīgumu un patiesīgumu savstarpējos darījumos (Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 4.novembra lēmums lietā SKK – 405/2008). Vērtējot kriminālsodāmas krāpšanas nošķiršanai no civiltiesiska delikta, tiesai ir būtiski noskaidrot, vai iespējamā uzticēšanās izmantošana vai viltus bija vērsts uz to, lai ar pašas mantas īpašnieka starpniecību izmantojot viņa maldību, bez jebkādas atlīdzības iegūtu viņa mantu, nodarot cietušajam zaudējumus. Juridiskā literatūrā ir pausts viedoklis, ka apzināti nepatiesu faktu paušana veido viltu gan civiltiesiskam deliktam, gan krāpšanai un tā pati par sevi nav krāpšanas pazīme. Tieši viltus mērķa noskaidrošanai ir būtiska nozīme. Viltum krāpšanā būtu jābūt vērstam uz konkrētas mantas atņemšanu (M.Leja. "Krāpšanas un piesavināšanās norobežošana no civiltiesiska delikta". Jurista vārds. 13.marts 2108/ Nr11(1017)). Tādejādi, lai saskaņā ar celto apsūdzību attiecībā uz apsūdzēto tiesa konstatētu krāpšanas noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvo pusi, tiesai jākonstatē par pierādītu, ka apsūdzētais stājās darījumā ar cietušo mantkārīgu motīvu vadīts, izmantojot ļaunprātīgu uzticēšanos, panākot, ka cietušais nodod viņam labprātīgi savu mantu - naudu, jau sākotnēji apzinoties un vēloties, ka šo naudu viņš cietušajam nekad neatdos un pasūtījumu – mēbeļu izgatavošanu, par ko nauda kā nākotnes pirkuma daļēja maksa dota, neizpildīs.

Judikatūrā atzīts, ka krāpšanas kā noziedzīga nodarījuma objektīvā puse paredz konstatēt četras pazīmes: 1) viltu vai uzticības ļaunprātīgu izmantošanu; 2) cietušā maldību; 3) cietušā rīcību pretēji viņa paša interesēm; 4) mantisku zaudējumu. Turklāt starp visām minētajām pazīmēm ir jākonstatē savstarpēja cēloņsakarība – uzticības ļaunprātīga izmantošana rada maldību, maldības ietekmē cietušais, pašam neapzinoties, veic darbības pretēji savām interesēm, kā rezultātā, cietušajam neapzinoties tiek radīts mantisks zaudējums (skat. Augstākās tiesas 2010.gada 26.februāra lēmums lietā Nr.SKK-4/2010 (Nr.11810022104)). Tiesa, izvērtējusi cietušā /pers. D/ liecināto, apstākļus kādos cietušais veica naudas nodošanu un pārskaitījumus, rakstveida pierādījumos esošās ziņas atzīst, ka ir konstatējams krāpšanas fakts. Tiesas izmeklēšanā tika noskaidrots, ka apsūdzētais un cietušais ir pazīstami, starp viņiem agrāk jau notikuši līdzīgi darījumi, kad apsūdzētais pārstāvējis uzņēmumu. No cietušā liecībām izriet, ka šī iepriekšējā sadarbība ar apsūdzēto atstājusi viņam pozitīvu iespaidu un viņš uzticējies apsūdzētajam par darījuma pozitīvu iznākumu. Tiesu praksē nostiprināta atziņa, ka vainīgās personas nodomu atklāj viņa faktiskās darbības. Tiesa, izvērtējusi apsūdzētā faktiski veiktās darbības : vienošanos ar cietušo par mēbeļu un žalūziju izgatavošanu, ierašanās objektā, kur uzmērījis telpu un logus, uzrādījis paraugus, iztaujājis cietušo par citām darījuma detaļām, pieprasījis avansu un

bankas kontā pārskaitītos naudas līdzekļus ieguvis savā rīcībā, liecina, ka apsūdzētais bijis pārliecināts, ka cietušais veiks naudas samaksu, būdams maldināts, uzskatot, ka naudas līdzekļi tiek pārskaitīti apsūdzētajam kā samaksa par mēbeļu un žalūziju izgatavošanu un uzstādīšanu. Apsūdzētā bankas konta izraksts apstiprina, ka cietušā ieskaitītie avansa naudas līdzekļi tiek izmantoti tikai apsūdzētā ikdienas tēriņiem un naudas līdzekļi netiek izmantoti pasūtījuma izpildīšanai. Tiesa uzskata, ka minētie apstākļi dod pamatu secinājumam, ka apsūdzētā nodoms jau no pašā sākuma, stājoties darījumā ar cietušo, bijis mantkārīgs, ļaunprātīgi izmantot uzticēšanos, panākt, lai cietušais viņam labprātīgi nodod naudu, bet vienošanos par mēbeļu un žalūziju izgatavošanu nepildīt.

Vainīgā subjektīvā attieksme pret nodarījumu izpaužas tieša nodoma veidā – viņš apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz zaudējumu nodarīšanu cietušajam. Turklāt, nodoms prettiesiski iegūt svešu mantu savā valdījumā vainīgajai personai rodas pirms tam, kad manta nonākusi pie šīs personas, vai mantas saņemšanas brīdī, un uzticēšanās tiek izmantota kā mantas prettiesiskas iegūšanas veids.

Tiesa atzīst, ka apsūdzībā norādītā noziedzīgā nodarījuma faktiskās pazīmes atbilst Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, atklāj inkriminētā noziedzīgā nodarījuma būtību un neliedz Apsūdzētajam realizēt tiesības uz aizstāvību. Kriminālprocesa likuma 126.panta ceturtajā daļā noteikts, ka uz apstākļiem, kas izslēdz krimināltatbildību, kā arī alibi jānorāda personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību saistībā ar šā nodarījuma izmeklēšanu, ja vien šādas ziņas jau nav iegūtas izmeklēšanā. Ja persona uz šādiem apstākļiem vai alibi nenorāda, apsūdzībai nav pienākuma pierādīt to neesamību, tiesai nav jādod to vērtējums spriedumā, bet personai tiek liegta iespēja saņemt atlīdzību par zaudējumiem, kas radušies, nepamatoti turot to aizdomās, ja kriminālprocesa izbeigšana vai personas attaisnošana saistīta ar minēto apstākļu noskaidrošanu. Kriminālprocesa likuma 67.panta pirmās daļas 6.punktā noteikts, ka no brīža, kad personai paziņots, ka tā atzīta par aizdomās turēto, šai personai ir pienākums norādīt uz faktu, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā tā ir atradusies citā vietā (turpmāk – alibi), vai uz Krimināllikumā paredzētu apstākli, kas izslēdz krimināltatbildību. Kriminālprocesa likuma 74.pants noteic, ka apsūdzētajam visās kriminālprocesa stadijās ir tādi paši pienākumi kā aizdomās turētajam. Pirmstiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais izmantojis tiesības neliecināt un nav norādījis uz savu alibi vai uz apstākļiem, kas izslēdz krimināltatbildību. Arī iztiesāšanas laikā apsūdzētais uz tiesas sēdēm neieradās un lieta izskatīta bez viņa piedalīšanos.

[5]Tiesa atzīst spriedumā norādītos pierādījumus par pietiekamiem, lai izslēgtu jebkādas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu viņam celtajā apsūdzībā. Apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un tiesa konstatē visas šī noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Tiesa atzīst, ka Apsūdzētais ir sodāms par viņam inkriminēto noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

[6]Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.pantā definēto soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus.

No lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka Apsūdzētais pilnībā apzinājies, ka iegūst svešu mantu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos(krāpšanu), nolūkā iedzīvoties uz cietušā rēķina. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums ir izdarīts ar tiešu nodomu un mantkārīgā nolūkā.

[6.1]Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu.

[6.2]Tiesa, saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu un 48.panta pirmo daļu atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus apsūdzētajam nekonstatē.

[6.3]Apsūdzētais agrāk nav sodīts(1.sēj. l. 137.lpp.).

Apsūdzētais algotu darbu nestrādā. Krimināllietā nav pierādījumu par apsūdzētā mantisko stāvokli.

[6.4]Judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka apsūdzētā personību raksturojošās ziņas ir tikai viens no apstākļiem, kas ļauj individualizēt sodu Krimināllikuma Sevišķās daļas attiecīgā panta sankcijas ietvaros vai arī noteikt vieglāku sodu par likumā paredzēto. Bez apsūdzētā personību raksturojošām ziņām tiesai jāizvērtē arī citi apstākļi, kas raksturo konkrēto noziedzīgo nodarījumu un atšķir to no citiem tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem (sk. Augstākās tiesas 2012.gada 22.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-127/12 lietā Nr.16870000906).

Noziedzīga nodarījuma izdarīšana bija apsūdzētā brīvas gribas izpausme, un kaitējums, kas tiek radīts ar noziedzīgu nodarījumu, vienmēr ir lielāks nekā citu tiesībpārkāpumu izdarīšanas gadījumā, kas katrā ziņā jāievēro, vērtējot noziedzīgā nodarījuma radītā kaitējuma pakāpi.

Nolūkā sodīt apsūdzēto, atturēt viņu un citas personas no līdzīgiem nodarījumiem, apsūdzētajam piespriežams Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais bargākais sods – brīvības atņemšana. Tiesa atzīst, ka minētajā sankcijā paredzētie alternatīvie sodi neatbilst Apsūdzētā personībai un noziedzīgā nodarījuma raksturam.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā nodarījuma raksturu, motīvus un sekas, apsūdzētā personību. Tiesa uzskata, ka apsūdzētā ilgstoša izolācija no sabiedrības nav nepieciešama. Maksimālais sods par Apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu ir brīvības atņemšana uz 3 gadiem. Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem ir taisnīgs un samērīgs sods un var nodrošināt soda mērķa sasniegšanu. Brīvības atņemšanas sodu ir iespējams noteikt nosacīti. Ņemot vērā, ka apsūdzētais agrāk nav sodīts, savu vainu atzinis daļēji, lietā nav ziņu par tādiem apstākļiem kas norādītu uz to, ka viņš varētu radīt pastāvīgu apdraudējumu sabiedrībai, tiesa gūst pārliecību, ka viņš izciešot sodu sabiedrībā, turpmāk neizdarīs jaunus likumpārkāpumus. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods nosakāms nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

[6.5]Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu, reāla soda izciešanas gadījumā, brīvības atņemšanas soda termiņā jāieskaita apsūdzētā aizturēšanas laiks no 2023.gada 20.marta līdz 2023.gada 22.martam.

[7]Kriminālprocesa likuma 22. un 350.pants dod tiesības cietušajam pieprasīt morālo un materiālo kompensāciju no kaitējuma nodarījušās personas.

Pirmstiesas izmeklēšanas laikā un tiesas izmeklēšanā cietušais /pers. D/ pieteica un uzturēja mantiskā zaudējuma kompensāciju 5550 EUR(1.sēj. 3.lpp.). Mantiskā kaitējuma kompensācija sastāv no avansa maksājumiem par mēbeļu un žalūziju izgatavošanu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmajai daļai tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā: radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, psihiskas traumas.

Lemjot jautājumu par cietušajam radītā kaitējuma atlīdzināšanu, ir piemērojams Civillikuma 1779.pants, kas noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību nodarījis.

Tiesa ir pārliecinājusies par apsūdzētā vainu kaitējuma nodarīšanā cietušajam noziedzīgā nodarījuma rezultātā, tāpēc saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta prasībām, cietušā kompensācijas pieteikums atzīstams par pamatotu. Tiesa piešķir ticamību cietušā liecībām, tajā skaitā arī par to, ka viņš iedevis apsūdzētajam avansā skaidrā naudā 3000 EUR. Cietušā liecības par noziedzīga nodarījuma apstākļiem ir konsekventas un nemainīgas.

Tiesa secina, ka apsūdzētā prettiesisko darbību rezultātā cietušajam radušies mantiskie zaudējumi 5550 EUR, kas piedzenami no apsūdzētā.

[8] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu lietā radušies procesuālie izdevumi par advokāta darba samaksu 288,65 EUR apmērā, kas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmajai daļai piedzenami no apsūdzētā.

Aizstāvis lietā uzaicināts pēc tiesas pieprasījuma, jo apsūdzētais izvairās no tiesas un tiesa nolēma lietu izskatīt bez apsūdzētā piedalīšanos atbilstoši Kriminālprocesa likuma 464.panta nosacījumiem. Lietā nav pamatojošas informācijas, ka apsūdzētais būtu maznodrošināta vai trūcīga persona. Lūgums par atbrīvošanu no procesuālo izdevumu piedziņas jāizsaka pašam apsūdzētajam, pievienojot dokumentus, kas to pamatotu (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada 13.septembra lēmums lietā Nr.SKK–413/2013; "Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa." Zinātniska monogrāfija prof. Kristīnes Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019., 1015.- 1016.lpp.) un lietā šāds

lūgums netika pieteikts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 350.-354., 368., 464., 511., 512., 527.-530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 10(desmit) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu /pers. B/ noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1(vienu) gadu.

Nosacīti notiesātā pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienestam. Notiesātajam uzlikt par pienākumu 10 (desmit) darba dienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā pieteikties Valsts probācijas dienesta struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai nosacītā soda uzraudzībai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu, reāla soda izpildīšanas gadījumā, brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2023.gada 20.marta līdz 2023.gada 22.martam.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, kompensāciju par mantisko zaudējumu 5550.00 EUR(pieci tūkstoši pieci simti piecdesmit *euro*). Noteikt termiņu kaitējuma kompensācijas labprātīgai samaksai 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus 288.65 EUR(divi simti astoņdesmit astoņi euro 65 centi) par aizstāvju juridisko palīdzību. Noteikt termiņu procesuālo izdevumu labprātīgai samaksai 30(trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Procesuālie izdevumi iemaksājami Valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā Nr.LV05TREL819045814800B, BIC kods:TRELLV22, maksājuma uzdevumā norādot datus lietas identificēšanai.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams.

Spriedumu var pārsūdzēt Kurzemes apgabaltiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas – 2024.gada 14.maija, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis A.Jēkabsons